

Asia: VN/13916/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

Lausuttavaa aktiiviajan korotusosista luopumista koskevasta ehdotuksesta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Esitysluonnoksen mukaan muutosten arvioidaan yhdessä heikentävän kuntataloutta noin 3,4 miljoonalla eurolla. Hallituksen aiemmin esittäneillä muutoksilla työttömyysturvalain nojalla maksettaviin työttömyysetuuksiin (HE 13/2024 & HE 73/2023) on myös ollut kuntataloutta heikentäviä vaikutuksia. Yhteenlaskettuna muutokset heikentävät kuntataloutta 71 miljoonalla eurolla. Samalla muutokset vahvistavat kokonaisuutena arvioiden julkista taloutta. Muutosten vaikutukset ovat kuitenkin olleet täysin vinoutuneita ja positiiviset vaikutukset ovat kanavoituneet puhtaasti sosiaaliturvarahastojen ja työttömyyskassojen talouteen. Muutokset ovat vahvistaneet niiden taloutta lähes 700 miljoonan euron arvosta.

Hallituksen tulee tasapainottaa julkisen talouden vahvistamisesta koituneita hyötyjä laajemmin. Esitettyjen muutosten kuntataloutta heikentävät toimet tulee kompensoida kunnille täysimääräisesti.

On vaikea täsmällisesti arvioida korotusosien poistamisen vaikutusta työttömien työnhakijoiden halukkuuteen osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin. Korotusosien poistaminen tulee todennäköisesti heikentämään työllistymistä edistäviin palveluihin osallistumista, millä on vaikutusta työttömien työnhakijoiden osaamiseen ja osaavan työvoiman tarjontaan. On odotettavissa, että esitettyjen muutosten myötä työttömien työnhakijoiden osaamistason nostaminen on jatkossa hankalampaa.

Korotusosa ja korotettu ansio-osa maksettaisiin vuoden 2025 aikana vain henkilöille, jotka ovat aloittaneet työllistämistä edistävän palvelun viimeistään 30.6.2024. Kesän ja syksyn aikana työllistymistä edistävän palvelun aloittaa paljon työnhakijoita, joiden palvelu kestää vuodelle 2025 asti.

On ongelmallista, että palvelun aloittavien oikeutta korotusosaan säädetään lailla palvelun ollessa jo käynnissä. Vielä ongelmallisempaa on, että heikennetään palvelussa olevien tilannetta lailla, jota ei ole edes esitelty eduskunnalle ennen kuin henkilöt ovat aloittaneet palvelun. Parempi lainsäätämistapa oli tehdä rajausta siten, että korotusosa ja korotettu ansio-osa maksettaisiin vuoden

2025 aikana kaikille henkilöille, joiden työllistymistä edistävä palvelu on alkanut ennen lakimuutoksen voimaantuloa, kuitenkin kokonaisuudessaan enintään 200 päivältä.

Lausuttavaa liikkuvuusavustuksen korotusosaa koskevasta ehdotuksesta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Helsinki ja Helsingin seutu tarvitsee osaavaa työvoimaa vastatakseen työnantajien osaamistarpeisiin ja mahdollistaakseen taloudellisen kasvun. On tarkoituksenmukaista kannustaa työnhakijoita ja työttömiä muuttamana työn perässä alueille, joissa työvoimatarpeet ovat kasvamassa ja joissa työn tuottavuus on keskimääräistä korkeampaa. Valtion tulee jatkossakin luoda kannustimia työvoiman alueellisen liikkuvuuden lisäämiseen.

Liikkuvuusavustuksen merkitys työn perässä muuttamisen kannustimena on tutkimuksen perusteella kuitenkin vähäinen. On huomioitava myös, että reilusti yli puolet suomalaisista asuu 200 kilometrin säteellä Helsingistä. Liikkuvuusavustuksen korotusosan poistolla ei täten oletettavasti ole merkittäviä vaikutuksia osaavan työvoiman saatavuuteen Helsingissä.

Lausuttavaa osittaista työmarkkinatukea koskevista ehdotuksista

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Tavoite työnteen kannattavuuden lisäämistä on hyvä, mutta esitetty muutos, jossa osittaisen työmarkkinatuen määrää vähennetään, ei yksiselitteisesti tue tavoitetta. Osittaisen työmarkkinatuen vähentämisen myötä yhä useampi voi joutua joutuneen turvautumaan viimesijaiseen etuuteen eli toimeentulotukeen. Toimeentulotukeen turvautumisen on todettu muodostavan merkittäviä kannustinloukkuja sekä aiheuttavan lisää byrokratiaa.

Muuta lausuttavaa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Aulanko Timo
Helsingin kaupunki - Kansliapäällikkö, 8.8.2024 § 104